

Asia: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Uusi alkuhaastattelu on nykyistä laajempi, joka on kannatettava asia, mutta on tärkeää välttää päällekkäisyyttä. Kotoutumisajan lyhentyessä on tärkeää, palvelupolut ovat sujuvia ja palveluita on tarjolla oikea-aikaisesti.

Asetusesityksestä ilmenee, että kunnille on tulossa lisätehtäviä, palvelutarpeen arvioinnit vaativat lisäresursseja kuntaan, joka myös lisää kustannuksia ja vaikeuttaa kuntien taloudellista tilannetta.

Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

On tärkeää, että monikielisessä yhteiskuntaorientaatiossa on yhteneväiset sisällöt ja toteutustavat. Tällöin koulutus on tasalaatuista ja oppijat ympäri suomen, saavat samansisältöisen koulutuksen.

Tällöin maahanmuuttaneiden yhdenvertaisuus edistyy verrattuna kantaväestöön. Yhteiskuntaorientaation järjestäminen vaatii kunnalta paljon resursseja. Tärkeää olisi huomioida mahdolliset päällekkäisyydet kotoutuskoulutusten kanssa ja aikataulut olisi sujuvaa. Kouluttajien saatavuus saattaa olla haastavaa ja on tärkeää huomioida, että orientaatio on yhtä laadukasta kaikille kieliryhmille. Esimerkiksi pienille kieliryhmille voi olla haastava toteuttaa orientaatiota. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää pohtia erilaisia yhteiskuntaorientaation toteutustapoja.

Monikielistä yhteiskuntaorientaatiota on lähtökohtaisesti toteutettava lähiopetuksessa ja sitä voidaan toteuttaa osittain itseopiskeluna, lähi- tai etä-opetuksena taikka niiden yhdistelmänä.

Tärkeää kuitenkin, että opiskelijat saavat mahdollisuuden keskusteluun, eivätkä jää yksin kotiin opiskelemaan.

Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

-

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

Tulkitemiskorvausten rahoittaminen laskennallisista korvauksista saattaa vähentää tulkkauspalveluita ja sitä kautta vaarantaa asiakkaiden ja perheiden oikeusturvaa.

Muistiolounnoksessa oli mainittu viranomaisten kautta tulevan tulkkauksen vähentyessä niin sanotut siviilitulkkaukset saattavat lisääntyä. Sukulaisten tai ystävien käyttö tulkkinä saattaa aiheuttaa väärinkäytöksiä, väärinymmärryksiä tai puolueellisuutta. Esimerkiksi naisten todellinen tahto ja mielipide ei välttämättä välity viranomaiselle. Myös alaikäisten lasten käyttö tulkkeina saattaa lisääntyä, tällöin lapsi joutuu ottamaan liikaa vastuuta ikäänsä ja kehitystasoonsa nähden.

Näiden asioiden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että kunnissa, työllisyysalueilla ja hyvinvointialueilla tulkkauspalveluihin on käytettävissä riittävästi määrärahaa.

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

On tärkeää, että saadaan yhteinen alusta, josta toimijat näkevät reaaliaikaisesti tarvittavat asiakastiedot. Tämä osaltaan edistää asiakaslähtöisyyttä sekä tehostaa työtä, kun toimijoilla on yhteneväiset työkalut.

Tietojärjestelmä uudistuksiin liittyy aina toiminnallisia ja aikatauluihin liittyviä riskejä, toivotaan että tuleva uudistus pysyy aikataulussa.

Muut huomiot

-

Järvenpää Jussi

Kokkolan kaupunki, kaupunginkanslia - Kokkolan
kotoutumispalvelut/Kotoutumisen vastuukoordinaattori Pia Salonen